

Mienie przesiedlenia

W tym miejscu znajdziesz informacje dotyczące mienia przesiedlenia m.in. informacje ogólne, wymogi jakie muszą być spełnione, w celu zwolnienia mienia z cła i inne

 16.04.2024

Informacje ogólne

Zarówno Polacy powracający do Polski z państw trzecich, jak i obywatele państw obcych, którzy przenoszą swoje miejsce zamieszkania z państwa trzeciego na terytorium Polski, mogą korzystać ze zwolnienia z należności celnych przywózowych ich mienia osobistego na podstawie [art. 3-11 rozporządzenia Rady \(WE\) nr 1186/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych \(Dz. Urz. WE nr L 324 z 10.12.2009, str. 23\)](#), po spełnieniu przesłanek określonych w tych przepisach.

Zwolnione z należności celnych przywózowych jest mienie osobiste przywożone przez osoby fizyczne, przenoszące swoje miejsce zamieszkania z państwa trzeciego na obszar celny Unii Europejskiej.

Definicja tzw. mienia przesiedlenia

„Mienie osobiste” oznacza każde mienie przeznaczone na własny użytek osób zainteresowanych lub do zaspokojenia potrzeb ich gospodarstw domowych.

Mienie osobiste tworzą w szczególności:

- majątek ruchomy gospodarstwa domowego,
- rowery i motocykle, prywatne pojazdy mechaniczne i przyczepy do nich, przyczepy campingowe, łodzie wycieczkowe i prywatne samoloty.

Dobytek gospodarstwa domowego właściwy dla zwykłych potrzeb rodziny, zwierzęta domowe i zwierzęta wierzchowe, jak również przenośne instrumenty i sprzęt potrzebny do wykonywania przez osobę zainteresowaną rzemiosła lub zawodu, również stanowią „mienie osobiste”. Mienie osobiste nie może mieć takiego charakteru bądź ilości, która wskazywałaby, że jest przywożone w celach handlowych.

Wyłączenia ze zwolnienia

Zwolnienia z należności celnych przywozowych nie stosuje się do:

1. wyrobów alkoholowych;
2. tytoniu i wyrobów tytoniowych;
3. handlowych środków transportu;
4. przedmiotów wykorzystywanych do wykonywania rzemiosła lub zawodu, innych niż przenośne instrumenty i sprzęt potrzebny do wykonywania tych zajęć.

Podstawowe przesłanki do stosowania zwolnienia z należności celnych przywozowych

Zwolnienie z należności celnych przywozowych jest ograniczone do mienia osobistego, które:

1. za wyjątkiem szczególnie uzasadnionych okoliczności, pozostawało w posiadaniu oraz, w przypadku towarów nieprzeznaczonych do konsumpcji, było używane przez osobę zainteresowaną w jej poprzednim miejscu zamieszkania przez co najmniej sześć miesięcy przed datą, w której osoba zainteresowana przestała zamieszkiwać w państwie trzecim, które opuściła;
2. jest przeznaczone do użytku w takim samym celu w nowym miejscu zamieszkania.

Z powyższego wynika generalna zasada, zgodnie z którą osoba przesiedlająca się, która chce skorzystać ze zwolnienia z należności celnych przywozowych mienia osobistego, musi je używać przez okres co najmniej sześciu miesięcy poprzedzających zmianę jej miejsca zamieszkania w miejscu poprzedniego zamieszkania oraz udowodnić, iż przywożone rzeczy będą jej służyły do tego samego celu w nowym miejscu zamieszkania. Z warunku tego wyłączone są jedynie towary przeznaczone do konsumpcji.

Tym samym, jeżeli przed zmianą miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej określona rzecz była przeznaczona do użytku w gospodarstwie domowym tej osoby, to warunkiem stosowania zwolnienia z należności celnych przywozowych jest przeznaczenie tej rzeczy do tego samego celu w nowym miejscu zamieszkania, a więc przeznaczenie jej do użytku w gospodarstwie domowym w nowym miejscu zamieszkania.

Posiadanie mienia przez 6 miesięcy w miejscu poprzedniego zamieszkania

Osoba wnioskująca o zwolnienie np. pojazdu samochodowego przywożonego w ramach jej mienia osobistego powinna być w posiadaniu pojazdu przez ww. okres w kraju, z którego przenosi swoje miejsce zamieszkania. Oznacza to, że zwolnienie z należności celnych przywozowych nie ogranicza się wyłącznie do rzeczy będących własnością osoby zainteresowanej przez co najmniej sześć miesięcy poprzedzających zmianę miejsca zamieszkania, ale również do rzeczy, nad którym wykonuje ona władztwo skuteczne i rzeczywiste.

Przykładowo, zwolnienie z należności celnych przywozowych może być zastosowane w odniesieniu do pojazdu samochodowego, który był w posiadaniu i był używany, zarówno do celów służbowych jak i prywatnych.

Używanie mienia przez 6 miesięcy w miejscu poprzedniego zamieszkania

W celu wykazania się używaniem przywożonych towarów (z wyłączeniem towarów przeznaczonych do konsumpcji) przez okres co najmniej sześciu miesięcy poprzedzających zmianę miejsca zamieszkania w miejscu poprzedniego zamieszkania osoba zainteresowana może np. przedłożyć faktury zakupu przywożonych towarów albo rachunki za ich naprawę, konserwację lub inne dokumenty świadczące o używaniu przez nią tych towarów przez ww. okres.

W odniesieniu do prywatnych pojazdów samochodowych, dokumentem potwierdzającym używanie pojazdu w poprzednim miejscu zamieszkania przez osobę przesiedlającą się przez wymagany sześciomiesięczny okres będzie np. dowód rejestracyjny pojazdu wystawiony na nazwisko tej osoby. Z zasady bowiem, osoba zainteresowana powinna przedłożyć organowi celnemu dowód potwierdzający przez właściwe organy państwa trzeciego, że pojazd, o zwolnienie z należności celnych przywózowych którego wnosi, był dopuszczony do ruchu w tym państwie. Jedynie w przypadku, w którym przedstawienie takiego dokumentu nie jest możliwe, np. z uwagi na to, że w danym państwie nie istnieje obowiązek dopuszczenia do ruchu takiego pojazdu, można udowodnić jego użytkowanie w inny skuteczny sposób. Osoba wnioskująca o zwolnienie takiego pojazdu powinna przedstawić organowi celnemu inny dowód potwierdzający jego używanie przez wymagany okres.

Nie stosuje się zwolnienia z należności celnych przywózowych do pojazdu samochodowego zakupionego w państwie trzecim „w drodze powrotnej”.

Szczególnie uzasadniona okoliczność

Za szczególnie uzasadnioną okoliczność można uznać np. wyjątkowe, nieprzewidywalne okoliczności, na które osoba zainteresowana nie miała wpływu, przypadki występowania siły wyższej, **względny natury politycznej i tym podobne szczególnie wyjątkowe zdarzenia**, które uniemożliwiły dalsze zamieszkiwanie, a co za tym idzie - używanie składników mienia osobistego osoby zainteresowanej w państwie trzecim, i które spowodowały konieczność przyjazdu tej osoby na do Polski.

Nieprzerwane zamieszkiwanie poza Unią Europejską przez 12 miesięcy

Kolejnym z warunków jest nieprzerwane zamieszkiwanie przez osobę przesiedlającą się poza Unią Europejską przez okres co najmniej dwunastu miesięcy.

W celu udokumentowania co najmniej dwunastomiesięcznego nieprzerwanego okresu zamieszkiwania poza Unią Europejską osoba przesiedlająca się z kraju trzeciego może przedłożyć organowi celnemu wszelkie wiarygodne dokumenty potwierdzające ten fakt, np. umowę o pracę, umowę najmu mieszkania, rachunki za gaz, energię elektryczną, itp.

Warunek posiadania miejsca zamieszkania poza obszarem celnym Unii Europejskiej przez nieprzerwany okres dwunastu miesięcy poprzedzających przesiedlenie się osoby zainteresowanej nie będzie naruszony, jeżeli osoba zainteresowana, posiadając w tym okresie miejsce zamieszkania poza obszarem Unii Europejskiej, opuściła to miejsce czasowo (czy to w celach turystycznych, czy też w związku z wykonywaną pracą), o ile przez cały ten okres jej centrum życiowe ciągle znajdowało się w tym miejscu. Niemniej jednak długość okresu przebywania poza miejscem zamieszkania w państwie trzecim nie może być taka, żeby wzbudzać wątpliwości, gdzie faktycznie znajduje się centrum życiowe osoby zainteresowanej.

Przeniesienia miejsca zamieszkania do Polski i 12-miesięczny termin na przywóz mienia

W celu udowodnienia, że osoba przesiedlająca się przenosi swoje miejsce zamieszkania do Polski może przykładowo przedłożyć organom celnym kartę czasowego pobytu, dokument potwierdzający zameldowanie w kraju, umowę o pracę, umowę najmu mieszkania, itp. dokumenty świadczące o wyborze miejsca zamieszkania w Polsce.

Warunek zwolnienia celnego związany z "przesiedleniem" nie jest spełniony w przypadku, gdy w oparciu o okoliczności sprawy można uznać, że osoba ubiegająca się o zwolnienie miała w tym samym czasie więcej niż jedno miejsce zamieszkania, tzn. nowe w Polsce i dotychczasowe w państwie trzecim. Przesiedlenie nie może stanowić czynności pozornej, bowiem zwolnienie z należności celnych przywozowych może mieć miejsce jedynie wówczas, jeżeli osoba przesiedlająca się dokonała fizycznego aktu przeniesienia z państwa trzeciego do Polski, czyli ma miejsce zamieszkania w Polsce i tu użytkuje w życiu codziennym sprowadzone przez siebie towary.

Za wyjątkiem szczególnych przypadków mienie osobiste może być dopuszczone do obrotu w kilku oddzielnych partiach w ciągu dwunastu miesięcy od daty ustalenia przez osobę przesiedlającą się miejsca zamieszkania w Polsce. Ustalenie miejsca zamieszkania wiąże się z faktycznym osiedleniem się osoby w Polsce. Chodzi tu o dokonanie przez osobę przesiedlającą się wszelkich czynności mających na celu zorganizowanie jej miejsca zamieszkania w Polsce.

Warunek nieodstępowania

Zwolnienie rzeczy przywożonych w ramach tzw. mienia przesiedlenia udzielane jest pod warunkiem ich nieodstępowania przez okres 12 miesięcy od dnia ich objęcia procedurą dopuszczenia do obrotu, a przypadku naruszenia tego warunku powstaje obowiązek uiszczenia należności celnych przywozowych według rodzaju rzeczy i wartości celnej ustalonej lub przyjętej w tym dniu przez organ celny.

Przez pojęcie "nieodstępowania" należy rozumieć nie tylko przeniesienie własności towaru, lecz również każde jego oddanie we władztwo osób trzecich na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, na podstawie której towar oddany jest do używania lub korzystania innemu podmiotowi.

Wcześniejszy przywóz mienia do Polski

Mienie osobiste dopuszczone do obrotu może zostać zwolnione z należności celnych przywozowych, zanim osoba przesiedlająca się ustali swoje miejsce zamieszkania w Polsce, pod warunkiem że osoba ta zobowiąże się do faktycznego ustalenia tu swojego miejsca zamieszkania w terminie sześciu miesięcy. Działaniom takim towarzyszy zabezpieczenie (w praktyce w wysokości należności celno-podatkowych od przywożonego towaru), którego forma i wysokość określana jest przez organy celne. W tym przypadku sześciomiesięczny okres posiadania oraz używania w państwie trzecim tak przywożonego mienia osobistego liczony jest od daty, kiedy mienie osobiste zostaje wprowadzone do Polski.

Istnieje możliwość zwolnienia z należności przywozowych mienia osobistego osoby przenoszącej swoje miejsce zamieszkania w przypadku, gdy osoba ta zobowiąże się w ww. terminie do faktycznego ustalenia swojego miejsca zamieszkania w Polsce.

Obowiązek wypełniania formalności celnych

Aby przywożone do wykorzystania w Polsce mienie osobiste przez osoby przenoszące swoje miejsce zamieszkania z państw trzecich do Polski mogło być zwolnione z należności celnych przywozowych, musi być zgłoszone organowi celnemu na terytorium Polski do procedury dopuszczenia do obrotu.

Co do zasady, wniosek o zwolnienie z należności celnych składany jest w chwili dokonywania zgłoszenia celnego. Dlatego właściwym organem, który rozstrzyga, czy w danym przypadku może być zastosowane zwolnienie celne jest ten organ celny, który przyjmuje to zgłoszenie.

Należy przy tym podkreślić, że w tym przypadku przywożone z państw trzecich mienie osobiste (w tym również pojazdy samochodowe) może się przemieścić wewnątrz UE jedynie pod dozorem celnym w ramach procedury tranzytu.

Zgłoszenie do procedury tranzytu wymaga przesłania zgłoszenia do unijnego systemu tranzytowego NCTS (w myśl unijnych przepisów prawa celnego zgłoszenie przyjmowane jest wyłącznie w formie elektronicznej) oraz złożenia zabezpieczenia w wysokości należności celnych i podatkowych ciążących na towarze.

Do zgłoszenia celnego mienia osobistego do procedury dopuszczenia do obrotu zawierającego wniosek o zwolnienie z należności celnych przywozowych należy dołączyć spis przywożonych rzeczy w zestawieniu ilościowym i wartościowym, sporządzony w dwóch egzemplarzach.

Dokumentowanie spełnienia przesłanek do zwolnienia z należności celnych przywozowych

Należy podkreślić, iż dokonując zgłoszenia celnego mienia osobistego z wnioskiem o zastosowanie zwolnienia z należności celnych przywozowych osoba zainteresowana powinna **przedłożyć dowody potwierdzające spełnienie przesłanek do zastosowania przedmiotowego zwolnienia celnego**.

W każdym przypadku sprawa oceniana jest indywidualnie, a kwestię, czy zostały spełnione przesłanki uprawniające do zastosowania zwolnienia z należności celnych przywozowych **rozstrzyga właściwy w sprawie organ celny**, biorąc pod uwagę stan faktyczny i prawny sprawy oraz załączone dokumenty.

Odrębną od zwolnień celnych kwestię stanowią zwolnienia od podatku akcyzowego i VAT. Stosowanie zwolnień towarów z należności celnych przywozowych nie pociąga bowiem za sobą w sposób automatyczny stosowania zwolnień od tych podatków.